

ПОШИВАЙЛО Олесь (Олександр Миколайович; 06. 11. 1958, смт Опішня, нині Полтавського р-ну Полтавської обл.) — етнолог, керамолог. Син [Миколи](#), онук [Гаврила](#) та [Євдокії](#) Пошивайлів. Доктор історичних наук (1995), професор (2011). Заслужений діяч науки і техніки України (2004). Премії імені І. Нечуя-Левицького (1995), імені Б. Возницького (2013). Гран-Прі 4—7 Національних конкурсів публікацій на теми керамології, гончарства, кераміки в Україні «KeGoKe» (2010—13). Закінчив Київський педагогічний інститут (1981). Стажувався в провідних керамологічних і музейних центрах Європи. У 1981—85 — молодший, старший науковий співробітник Музею народної архітектури та побуту УРСР (Київ); 1985—86 — методист з музейної роботи, старший науковий співробітник Полтавського краєзнавчого музею; засновник і директор Національного музею-заповідника українського гончарства (1986—2003, від 2016) та Інституту керамології — відділення Інституту народознавства НАНУ (2000—21; обидва — Опішня). Ініціював створення [Гончарської книгозбірні України](#) (1987), Національного архіву українського гончарства, [Селюченко Олександри меморіального музею-садиби](#) (обидва — 1988), Аудіовізуальної студії українського гончарства (1990), Колегіуму мистецтв у Опішному (1997), [Пошивайлів родини меморіального музею-садиби](#) (1999), Національної галереї монументальної глиняної скульптури просто неба (2001), [Сморжа Леоніда меморіального музею-садиби](#) (2009), Музею мистецької родини Кричевських (2013), Музею малобудищанського гончарства (етносело «Гончарія», 2017), Меморіального музею-садиби гончаря Василя Омеляненка (2023). Фундатор української наукової школи керамології;

голова правління Українського керамічного товариства (2000—14) та Конгресу українських керамологів (від 2015). Організатор великої кількості міжнародних і національних семінарів, конференцій, симпозіумів, конгресів, фестивалів, виставок-конкурсів, фотоконкурсів з керамології, гончарства, кераміки. Автор-упорядник альбомів-каталогів національних виставок-конкурсів художньої кераміки «КерамПІК у Опішному» (2010—12), національних фотоконкурсів «Гончарні візії країни» (2011—12), Міжнародних бієнале художньої кераміки (2019, 2021, 2023), Національного симпозіуму монументальної кераміки «Гіганти Незалежної України» (2021). Засновник і головний редактор видавництва «Українське народознавство» (Опішня, 1991), щорічників «Українське гончарство» (1993—99), «Українська керамологія» (від 2001) та «Бібліографія українського гончарства» (2000—16), а також «Українського керамологічного журналу» (2001—05) та «Археологічної керамології» (від 2019).

Основні праці

Гончарство Лівобережної України XIX — поч. XX ст. і відображення в ньому основних духовних настанов української народної свідомості. К., 1991; Ілюстрований словник народної гончарської термінології Лівобережної України (Гетьманщина). Опішне, 1993; Українська академічна керамологія XXI сторіччя. Теорія, історія, сучасний ужиток, майбутній поступ: Кн. 1 (2001—2005). Опішне, 2007; Етноцид українського гончарства та його блискуче втілення в Незалежній Українській Державі (самоїдство як ефективний засіб самознищення національної ідентичності). Опішне, 2007; Гончарна велич і трагедія Макарового Яру доби Розстріляного Відродження. Опішне, 2008; Короткий академічний словник сучасних українських керамологів (культурна керамологія). Опішне, 2009.

Рекомендована література

1. Микитюк Л. Кольорова постать в чорно-білій історії // Голос України. 1994, 30 лип.;
2. Пошивайло Олесь Миколайович // Зінківщина. Історичні нариси. П., 2006;
3. Онищенко В. Гончарського роду керамолог // Образотворче мистецтво. 2009. № 2;
4. Сморг Л. Життєва константа Олесь Пошивайла // Українська керамологія. 2019. Т. 3, кн. 4;
5. Онищенко В. Ювілей видатного керамолога // Там само;
6. Олександр Пошивайло // Гордість і слава України. К.,

Бібліографічний опис:

Пошивайло Олесь / В. Д. Міщанин // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. — К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2024. — Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-882245>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).